მეთოდოლოგია და კოდირების სახელმძღვანელო

გაეროს რეფორმა და ხელოვნური ინტელექტი 81-ე სესიის ზოგადი დებატების ტექსტებში. დასრულებული ზოგადი დებატების გამოცემა — 29 სექტემბერი 2026

დოკუმენტი აღწერს, რა გაკეთდა რეალურად. ყველა რაოდენობა გაყინული მონაცემთა ნაკრებიდანაა და თანდართული სკრიპტით ხელახლა ითვლება.[1]

ტექსტის ავტორი: Claude Fable 5.1 (ენობრივი მოდელი). დამოუკიდებელი შინაარსობრივი შემოწმება, აღრიცხული შესწორებები და აწყობა: Claude Opus 5.5. ადამიანის რეცენზია და ვიდეოსთან შედარება არ ჩატარებულა.

სარჩევი

1. ჩარჩო და დაფარვა 1
2. წყაროები 1
3. ნიშნების განმარტება 2
4. ზღვრული წესები 3
5. კოდირების პროცესი 4
6. სტატისტიკა 5
7. ხელახალი გამოთვლა 6
8. რაც არ გაკეთებულა 6

1. ჩარჩო და დაფარვა

ანალიზის ერთეულია წევრი სახელმწიფოს ერთი გამოსვლის ტექსტი ზოგად დებატებზე. საბოლოო განრიგში 197 ჩანაწერია: 191 წევრი სახელმწიფო, სამი დამკვირვებელი დელეგაცია და გაეროს სამი მიმართვა. მიმართვების გარეშე 194 დელეგაცია რჩება, რასაც დებატების დახურვის პრესცნობაც ასახელებს. წევრობის სიაში 193 სახელია; განრიგის 191 ჩანაწერი მათ ერთი ერთზე შეესაბამება, ავღანეთი და მიანმარი კი განრიგში არ არის. მიზეზი დაუდგენელია.

აქედან სამი ჩარჩო გამოდის. ძირითადია 191 გამოსვლა; ნაშრომის ყველა მაჩვენებელი მას ეხება. 193 წევრის ჩარჩოში ორი სახელმწიფო დანაკლისია, ამიტომ მაჩვენებელს ზღვრები ახლავს: რა იქნებოდა, ორივე რომ ნული ან ორივე ერთიანი ყოფილიყო. 194 დელეგაციის ჩარჩო დამატებითია და დამკვირვებლებსაც მოიცავს. გაეროს სამი მიმართვა არც ერთ ჩარჩოში არ შედის და კოდირებული არ არის.

2. წყაროები

შეგროვება. განრიგი და 197-ვე გვერდი 29 სექტემბერს ჩამოიტვირთა. თითოეული გვერდიდან აღებულია იქ მითითებული PDF და ავტომატური ინგლისური ტრანსკრიპტი. ფაილების საკონტროლო ჯამები ჩაწერილია; ორიგინალი ფაილები უცვლელია.

---

1. გაყინული მონაცემთა ნაკრები, 29 სექტემბერი 2026. ანალიზის ფაილები: analysis/statistics.json, analysis/edition-comparison.json, analysis/blind-agreement.json, analysis/adjudication-log.json. ცხრილები საქაღალდეში data/: countries-191, evidence, source-register, missingness-register. ფაილების საკონტროლო ჯამები — analysis/FROZEN-HASHES.json.

პირველწყაროს შერჩევა. თუ გვერდზე PDF არის და მისი ტექსტი იკითხება, პირველწყარო PDF-ია. თუ PDF დასკანერებულია ან მისი ტექსტური ფენა დაზიანებულია, ტექსტი გვერდების გამოსახულებიდან ოპტიკური ამოცნობით აღდგა. თუ PDF არ არის, პირველწყარო ავტომატური ტრანსკრიპტია. ტრანსკრიპტი PDF-ის მქონე გამოსვლებისთვის მხოლოდ შესადარებლად გამოიყენება და მტკიცებულებად არასდროს.

დონე	წევრი სახელმწიფო	შენიშვნა
PDF ტექსტური ფენით	158	ციტატა ტექსტურ ფენას ემთხვევა
PDF ოპტიკური ამოცნობით	20	ციტატა ამოცნობილ ტექსტს იმეორებს შეცდომებიანად; თარგმანი გვერდის გამოსახულებას მიჰყვება
მხოლოდ ავტომატური ტრანსკრიპტი	13	არაოფიციალური ჩანაწერი; შესაძლოა ამოცნობის შეცდომებს შეიცავდეს

ოპტიკური ამოცნობისას გამოტოვებული სტრიქონები და ყდის არასწორად წაკითხული მონაცემები გვერდის გამოსახულებით აღდგა და აღინუსხა. ძირითად ტექსტში ამოცნობის შეცდომები გასწორებული არ არის.

წყაროს შემოწმება. ყოველ დოკუმენტში შემოწმდა სესია, წელი, მომხსენებელი, თარიღი, დასაწყისი და დასასრული. შეუსაბამობა აღინუსხა და არ გასწორებულა. მგრძნობელობის ანალიზში ექვსი ნიშანი გამოიყენება: თარიღის შეუსაბამობა (11 ტექსტი), სხვა ენობრივი ვერსია, რომელიც არ ჩამოტვირთულა (21), ორენოვანი დოკუმენტი (5), დადასტურებული სხვაობა წარმოთქმასთან (2), პრესშეჯამება დოკუმენტში (1), მომხსენებლის თანამდებობის სხვაობა (1). ცალკეა აღრიცხული ვებგვერდის ამონაბეჭდები (21). ჩვეულებრივი შენიშვნები — ვიდეოსთან შეუდარებლობა, თარიღის ან სესიის ნომრის არქონა დოკუმენტში — შეუსაბამობად არ ითვლება.

არც ერთი გამოსვლა ვიდეოჩანაწერს არ შედარებია. წარმოდგენილი ტექსტი წარმოთქმის დასტური არ არის.

3. ნიშნების განმარტება

ყოველი ნიშანი სამ მნიშვნელობას იღებს. 1 — ტექსტი ნიშანს შეიცავს და ამას პირველწყაროს ზუსტი, უწყვეტი მონაკვეთი ადასტურებს. 0 — ტექსტი სრულია, ბოლომდეა წაკითხული და ნიშანი არ დადასტურდა. უცნობი — ტექსტი ორაზროვანია. კოდირება ტექსტის სრულ წაკითხვას ეყრდნობა და არა საკვანძო სიტყვების ძებნას. თავმჯდომარის შესავალი, ვებგვერდის ნავიგაცია, პრესშეჯამება და პასუხის უფლებით გაკეთებული განცხადებები გამორიცხულია.

ა. რეფორმა და კრიტიკა (6 ნიშანი).

- გაეროს სისტემის რეფორმა — ორგანოების, სტრუქტურის, მანდატების, დაფინანსების ან სამუშაო წესების მხარდაჭერილი ცვლილება. გაეროს მხარდაჭერა, წესდების დაცვა ან „გაძლიერება“ საკმარისი არ არის.
- უშიშროების საბჭოს რეფორმა — შემადგენლობის, პროცედურის ან უფლებამოსილების ცვლილება.
- ვეტოს რეფორმა — გაუქმება, შეზღუდვა, თავშეკავება ან გავრცელება. ერთი კონკრეტული ვეტოს გაკიცხვა საკმარისი არ არის.
- საფინანსო არქიტექტურის რეფორმა — საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების, კვოტების, ვალის ან დაფინანსების წესების სისტემური ცვლილება. დახმარების თხოვნა არ ითვლება.

- მსოფლიო წესრიგის რეფორმა — საერთაშორისო წესების, არქიტექტურის ან ძალაუფლების განაწილების სისტემური ცვლილება. მრავალპოლუსურობის აღწერა ან კრიტიკა არ ითვლება.
- წესრიგის კრიტიკა — გაეროს, სისტემური ინსტიტუტების ან წესრიგის პირდაპირი კრიტიკა; სხვა სახელმწიფოს კრიტიკა არ ითვლება.

ბ. ხელოვნური ინტელექტი (5 ნიშანი).

- ხსენება — ხელოვნური ინტელექტი ან მისი ცალსახა შესატყვისი. ციფრული ტექნოლოგია, დრონი, კიბერსივრცე ან ალგორითმი ცალკე არ ითვლება.
- რისკის განხილვა — ხელოვნურ ინტელექტთან დაკავშირებული საფრთხის განხილვა, მათ შორის უარყოფით ან სხვისთვის მიწერით.
- რისკის აღიარება — მომხსენებელი თავად ადასტურებს შესაძლო ზიანს. პირობითი რისკი ითვლება; „პასუხისმგებლიანი“ ან „ადამიანზე ორიენტირებული“ ფორმულა — არა.
- მმართველობის განხილვა — რეგულირების, ზედამხედველობის ან თანამშრომლობის მექანიზმის განხილვა, წინააღმდეგობის ჩათვლით.
- შესაძლებლობა — პირდაპირ დასახელებული სარგებელი.

გ. რისკის სახეობები (6 ნიშანი). სამხედრო და უსაფრთხოების; საინფორმაციო — მოტყუება, დეზინფორმაცია; უფლებრივი — უფლებები, პირადი ცხოვრება, დისკრიმინაცია, ბავშვთა დაცვა; უთანასწორობა — წვდომის, განვითარების, შრომის უთანასწორობა ან ძალაუფლების კონცენტრაცია; ადამიანური კონტროლის დაკარგვა; ეგზისტენციური — კაცობრიობის ან ცივილიზაციის გადარჩენასთან პირდაპირი კავშირი. ყველა სახეობა რისკის აღიარებას გულისხმობს.

დ. პირდაპირი კავშირი (2 ნიშანი). რეფორმა და ხელოვნური ინტელექტი — ცალსახა შინაარსობრივი კავშირი ხელოვნურ ინტელექტსა და მოთხოვნილ ინსტიტუციურ ცვლილებას შორის. ერთ ტექსტში ან აბზაცში თანაარსებობა საკმარისი არ არის. რისკით დასაბუთებული კავშირი — იგივე კავშირი, როცა ის აღიარებული რისკითაა დასაბუთებული.

წარმოებული მაჩვენებლები ხელით არ კოდირდება. „რომელიმე რეფორმა“ ერთიანია, თუ რეფორმის ხუთი ნიშნიდან ერთი მაინც ერთიანია. „თანაარსებობა“ რომელიმე რეფორმისა და აღიარებული რისკის ერთდროულობაა. დამატებით ითვლება რომელიმე რეფორმა მსოფლიო წესრიგის ნიშნის გარეშე.

4. ზღვრული წესები

სადავო უჯრების გადაწყვეტისას წესები ერთხელ ჩამოყალიბდა და ყველა შესადარებელ ჩანაწერს ერთნაირად მიესადაგა.

- **მსოფლიო წესრიგი.** ნიშანი ერთიანია, როცა მომხსენებელი მრავალმხრივი სისტემის, გლობალური მმართველობის ან საერთაშორისო ეკონომიკური წესრიგის ცვლილებას უჭერს მხარს. ნულია, როცა ტექსტში მხოლოდ მისწრაფება ან კრიტიკაა, მხოლოდ ეფექტიანობის მოწოდებაა, ან ცვლილება მხოლოდ გაეროს დასახელებულ ორგანოს ეხება. ზღვრულია ლიბანი, მავრიკი, კაბო-ვერდე და იამაიკა.
- **გაეროს რეფორმა.** „ინსტიტუტების გარდაქმნა, რომ შედეგი მოიტანონ“ და გენერალური მდივნის კანდიდატის მხარდაჭერა ინსტიტუციური ცვლილება არ არის (გრენადა).
- **ვეტო.** ახალი მუდმივი წევრებისთვის მუდმივი წევრობის „ყველა პრეროგატივის“ ან „სრული უფლებამოსილების“ მოთხოვნა ვეტოს გავრცელებად ითვლება სიტყვა „ვეტოს“ გარეშეც (კენია, სამხრეთ აფრიკა, ალჟირი). ეს შემთხვევები ცალკეა მონიშნული.
- **საფინანსო არქიტექტურა.** დაუცველობის ინდექსის გამოყენება დაფინანსების წესებში ან საერთაშორისო ფონდზე წვდომის წესის შეცვლა რეფორმად ითვლება (ფიჯი, სამოა). ზოგადი „უფრო სამართლიანი ეკონომიკური სისტემა“ მსოფლიო წესრიგის ნიშანს ეკუთვნის (ლიბანი).

- **ზოგადი ტექნოლოგია.** ხელოვნური ინტელექტის დასახელება ტექნოლოგიების ჩამონათვალში მეზობელ ზოგად მტკიცებებს ხელოვნური ინტელექტის შესახებ მტკიცებად არ აქცევს (ტონგა, ტრინიდადი და ტობაგო).
- **უფლებები.** დასახელებული უფლება, რომელიც ხელოვნური ინტელექტის მმართველობამ უნდა დაიცვას, უფლებრივ რისკად ითვლება, თუ იმავე მონაკვეთში რისკი უკვე აღიარებულია (იამაიკა, გრენადა). სენტ-ლუსიის მსგავსი ფორმულირება ნულად დარჩა; ეს შეუსაბამობა ცნობილია და გაუსწორებელია.
- **თარგმანი.** ინგლისური თარგმანი ისე კოდირდება, როგორც წერია. დედნის უქონლობით გამოწვეული ორაზროვნება აღინიშნება და არ სწორდება (კუბა).
- **კონტროლის დაკარგვა.** ნიშანი ერთიანია მხოლოდ მაშინ, როცა ტექსტი ამბობს, რომ კონტროლი იკარგება ან შეიძლება დაიკარგოს. მოთხოვნა, რომ ტექნოლოგია ადამიანის კონტროლის ქვეშ დარჩეს, საკმარისი არ არის (ზიმბაბვე, ბარბადოსი, ჰაიტი). ზღვრულია ჩეხეთი, ჩილე, მალტა და ალბანეთი.
- **ეგზისტენციური რისკი.** ნიშანი ერთიანია, როცა ხელოვნური ინტელექტი პირდაპირ უკავშირდება კაცობრიობის გადარჩენას ან განადგურებას და მომხსენებელი ამ კავშირს არ უარყოფს (ნიგერიის ტექსტში ნიშანი მოიხსნა). ზღვრულია ბარბადოსი, მალტა, ფილიპინები და გერმანია. ტანზანიის უჯრა უცნობია.
- **პირდაპირი კავშირი.** ნიშანი ერთიანია, როცა მომხსენებელი ხელოვნური ინტელექტის გამო ითხოვს ახალ ან შეცვლილ საერთაშორისო ინსტიტუტს, სავალდებულო ინსტრუმენტს, კონვენციას, გლობალურ წესებს ან წესების შემუშავებაში ძალაუფლების გადანაწილებას. ზღვრულია ტანზანია, გაერთიანებული სამეფო, იტალია, ლიბერია, ბარბადოსი, მონაკო, სოლომონის კუნძულები, სენტ-ლუსია, მალაიზია და ვანუატუ.

ზღვრული შემთხვევები მონაცემებში `audit_flags` სვეტშია მონიშნული და მკაცრ ვარიანტში ნულად ითვლება.

5. კოდირების პროცესი

მემკვიდრეობა. 24 სექტემბრის გამოცემის 70 ტექსტიდან 61-ის პირველწყაროს ფაილი ბაიტამდე უცვლელია. მათი ნიშნები და მონაკვეთები იმ გამოცემის გადაწყვეტილი ვერსიიდანაა გადმოტანილი. ცხრა ტექსტის პირველწყარო შეიცვალა და ისინი ახლიდან შეფასდა.

პირველი შეფასება. 130 ტექსტი — 121 ახალი და ცხრა შეცვლილი — შეაფასა ენობრივმა მოდელმა Claude Fable 5.1. შემფასებელი ყოველ ტექსტს სრულად კითხულობდა, სხვა შემფასებლის შედეგებსა და საერთო სტატისტიკას არ ხედავდა. ყოველ დადებით ნიშანს ახლავს ორიგინალის ზუსტი მონაკვეთი, ქართული თარგმანი, გვერდის ან აბზაცის მითითება, პირველწყაროს ბმული და მოკლე დასაბუთება.

ავტომატური შემოწმება. ყოველი ჩანაწერისთვის მოწმდება: ზუსტად 19 ნიშანი დასაშვები მნიშვნელობებით; პირველწყაროს საკონტროლო ჯამი; ყოველი მონაკვეთის სიტყვასიტყვითი დამთხვევა პირველწყაროსთან ჰარების ნორმალიზების შემდეგ; ყოველი დადებითი ნიშნის მტკიცებულება; ნული მხოლოდ სრულად წაკითხულ სრულ ტექსტზე; ნიშნების ლოგიკური წყობა — მაგალითად, ვეტოს რეფორმა საბჭოს რეფორმას გულისხმობს, რისკის სახეობა კი რისკის აღიარებას.

ბრმა გადამოწმება. 130 ტექსტიდან შემთხვევით შეირჩა 24 (საწყისი რიცხვი 20260929). ისინი მოდელმა Claude Opus 5.5 პირველი შეფასების უნახავად ხელახლა შეაფასა. 61 გადმოტანილი ტექსტი შერჩევაში არ მონაწილეობდა; მათი 24 სექტემბრის გადამოწმება ცალკე წარმომავლობაა და ამ შედეგებს არ ერევა.

თანხვედრა გადაწყვეტამდე. 456 უჯრიდან 454-ში ორივე შეფასებას განსაზღვრული მნიშვნელობა ჰქონდა; დამთხვევა 96,9%-ია, კრიპენდორფის ნომინალური ალფა — 0,9246. 24 ტექსტიდან 14 ყველა ნიშნით დაემთხვა. ნიშნების მიხედვით:

დამთხვევა	ნიშნები
100,0%	უშიშროების საბჭო, ვეტო, წესრიგის კრიტიკა, ხსენება, მმართველობა, სამხედრო, საინფორმაციო, კონტროლის დაკარგვა, ეგზისტენციური, ორივე პირდაპირი კავშირი
95,8%	გაეროს სისტემა, რისკის განხილვა, რისკის აღიარება, უფლებრივი, უთანასწორობა
91,7%	საფინანსო არქიტექტურა, შესაძლებლობა
79,2%	მსოფლიო წესრიგი

საინფორმაციო, კონტროლის დაკარგვისა და ეგზისტენციური რისკის ნიშნები შერჩევის ყველა ტექსტში ორივე შეფასებით ნულია. ამიტომ შემთხვევითი შერჩევა იშვიათ კატეგორიებზე არაფერს ამბობს.

გადაწყვეტა. 16 სადავო უჯრა გადაწყდა პირველწყაროს შესაბამისი მონაკვეთისა და მისი კონტექსტის ხელახალი წაკითხვით. ექვს შემთხვევაში დარჩა პირველი შეფასება, ცხრაში — მეორე, ერთში გადამწყვეტი აღმოჩნდა ნაკრების საერთო წესი. გადაწყვეტაც მოდელმა შეასრულა.

იშვიათი კატეგორიების მიზნობრივი შემოწმება. კონტროლის დაკარგვის, ეგზისტენციური რისკისა და პირდაპირი კავშირის ყველა დადებითი შემთხვევა სრულ კონტექსტში გადაიკითხა — სულ 41 ჩანაწერი. ნიშანი ექვს ჩანაწერში შეიცვალა: ხუთი წევრი სახელმწიფოსა და ერთი დამკვირვებლის. ეს შემოწმება შემთხვევითი შერჩევის ნაწილი არ არის და თანხვედრის მაჩვენებლებში არ შედის.

შედეგი. 191 ჩანაწერიდან 61 გადმოტანილია, 18 ორჯერ შეფასდა და არ შეცვლილა, 11 შეიცვალა, 101 კი ერთი შეფასებით არის მიღებული. პირველი და მეორე შეფასების სრული ვერსიები საკონტროლო ჯამებით შენახულია.

ეს პროცედურა მოდელების თანმიმდევრულობას ამოწმებს. ადამიანური კოდირება, ადამიანთა შორის სანდოობის გაზომვა და ვიდეოსთან შედარება არ ჩატარებულა.

6. სტატისტიკა

მნიშვნელი. პროცენტი ითვლება მხოლოდ ცნობილი მნიშვნელობებიდან. უცნობი უჯრა ნულად არ ითვლება და მისი რაოდენობა ცალკე წერია. ხუთი უჯრა უცნობია: ბულგარეთის წესრიგის კრიტიკა, სერბეთის საინფორმაციო რისკი, ტანზანიის ეგზისტენციური რისკი, სიერა-ლეონეს ორივე პირდაპირი კავშირი.

გამოცემების შედარება. ოთხი ჯგუფი ითვლება: 24 სექტემბერს გამოქვეყნებული 70 ტექსტი; იგივე 70 დღევანდელი ნიშნებით; დამატებული 121; ყველა 191. პირველი ორის სხვაობა ხელახალი შეფასების ეფექტია, მეორისა და მეოთხის სხვაობა — ტექსტების დამატებისა. 24 სექტემბრის გამოქვეყნებული რიცხვები საბაზისო ნიშნებიდან ზუსტად აღდგება.

მგრძნობელობა. მაჩვენებლები ცალკე ითვლება წყაროს დონეების, წყაროს ყოველი შეუსაბამობის გამორიცხვისა და კოდირების ზღვრების მიხედვით. მკაცრ ვარიანტში ყველა ზღვრული შემთხვევა ნულია; ცალკე ვარიანტში ვეტო მხოლოდ მაშინ ითვლება, როცა სიტყვა პირდაპირ წერია.

ინტერვალები. გაყინულ სტატისტიკაში ყოველ წილს უილსონის ინტერვალი ახლავს. 191 ტექსტი საბოლოო განრიგის სრული ჩარჩოა და არა შერჩევა, ამიტომ ეს ინტერვალი მხოლოდ მცირე რიცხვების სიმყიფეს აჩვენებს. ნაშრომის ტექსტში ინტერვალები და მნიშვნელოვნების ტესტები არ გამოიყენება.

7. ხელახალი გამოთვლა

მონაცემთა ნაკრები შეიცავს შვიდ ცხრილს სამ ფორმატში (CSV, JSON, XLSX), მოსალოდნელი მნიშვნელობების ფაილსა და სკრიპტს `data/reproduce_statistics.py`. სკრიპტი მხოლოდ სტანდარტულ ბიბლიოთეკას იყენებს, მაჩვენებლებს CSV ფაილებიდან ითვლის და `expected-statistics.json`-ს ადარებს.

მონაკვეთების ცხრილში სრული გამოსვლები არ არის. 25 სიტყვამდე მონაკვეთი სრულადაა მოცემული; უფრო გრძელი — პირველი 12 და ბოლო 6 სიტყვით. ასეთი ამონარიდი მონაკვეთის მოსაძებნად არის და ციტატა არ არის. სრული მონაკვეთის საკონტროლო ჯამი, სიგრძე და ადგილი პირველწყაროში ჩაწერილია, ქართული თარგმანი კი სრულ მონაკვეთს ეკუთვნის.

ნაშრომის ტექსტში გამოყენებული ნიშნების გადაკვეთები და დღეების მიხედვით დაშლა იმავე ნაკრებიდან ცალკე სკრიპტითაა დათვლილი (`qa/writer_derived_statistics.py`).

8. რაც არ გაკეთებულა

ადამიანური კოდირება; ვიდეოსთან შედარება; სხვა ენობრივი ვერსიების წაკითხვა; მოთხოვნის მიმართულებისა და ინსტიტუციური ადგილის კოდირება; თემისთვის დათმობილი მოცულობის გაზომვა; რეგიონების, ეკონომიკური ჯგუფებისა და მომხსენებლის რანგის მიხედვით ანალიზი; სახელმწიფოთა ქცევის შესწავლა. ერების ან სახელმწიფოების ტიპებად დაყოფა კოდირებაში არ გამოყენებულა.